

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **M.**, bývajúcej v K., zastúpenej JUDr. J., advokátom so sídlom v K., proti odporcovi **I.**, bývajúcemu v K., zastúpenému Mgr. R., advokátom so sídlom v K., **o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov pre čas po rozvoде** voči maloletým deťom J., narodenému X. a L., narodenej X., zastúpených opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 10 C 419/2004 a na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 7 CoP 182/2007, rozhodol v konaní o vylúčení sudcov

t a k t o :

Sudkyne Krajského súdu v Košiciach JUDr. Anna Ďugová, JUDr. Agnesa Hricová a JUDr. Ludvika Bodnárová **n i e s ú v y l ú č e n é** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp.zn. 7 CoP 182/2007.

O d ô v o d n e n i e :

V konaní pred odvolacím súdom vzniesol zástupca odporcu námietku zaujatosti voči sudkyniam senátu, ktorý má podľa rozvrhu práce uvedenú vec prejsť a rozhodnúť. Námietku odôvodnil priebehom konania v danej veci, keď zo strany sudkýň boli na pojednávaní vypočúvanému znalcovi kladené otázky spôsobom predpokladajúcim očakávanú odpoveď a predsedníčka senátu v priebehu pojednávania vyjadrila svoj osobný názor na vec, podľa ktorého sa maloleté deti na odporúčanie znalca majú pre čas po rozvoде zveriť do výchovy navrhovateľky.

Namietané sudkyne JUDr. Anna Ďugová – predsedníčka senátu, JUDr. Agnesa Hricová a JUDr. Ludvika Bodnárová – členky senátu vo vyjadrení k námietke zaujatosti zhodne popreli existenciu okolností, so zreteľom na ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci a uviedli, že nemajú žiadny osobný vzťah k účastníkom, k zástupcom účastníkov, ani k veci.

Opodstatnenosť námietky zástupcu odporcu o zaujatosti sudkýň Krajského súdu v Košiciach JUDr. Anny Ďugovej, JUDr. Agnesi Hricovej a JUDr. Ludviky Bodnárovej posudzoval Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 16 ods. 1 O.s.p.) z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí. Vychádzal pritom z toho, že sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti (§ 14 ods. 1 O.s.p.).

Účelom ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p. je prispieť k nestrannému prejednaníu vecí, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Sledovanému cieľu zodpovedá aj právna úprava tej skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou určitý právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkovi konania určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania.

Súčasťou základného práva na prejednanie vecí pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15 O.s.p. a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vecí pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie vecí nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia vecí pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 27/98 z 25. marca 1998). I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania

a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Z hľadiska posúdenia opodstatnenosti zástupcom odporcu vznesenej námietky zaujatosti nie je rozhodujúci jeho osobný názor, domnienka alebo úvaha. Nemožno preto bez ďalšieho brať na zreteľ len samotné pochybnosti účastníka o vzťahu sudcu k prejednávanej veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom, ale vždy treba posúdiť skutočnosti, ktoré viedli k tomu, že účastník pochybuje o objektívnosti sudcu. Nadriadený súd môže vylúčiť namietaného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci až vtedy, keď je evidentné, že vzťah sudcu nie je len tvrdý, ale že skutočne existuje a svojou povahou a intenzitou vykazuje znaky relevantné v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p.

Existencia niektorej z okolností relevantných z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. nebola v danom prípade zistená. Základom pre vylúčenie sudcu môžu byť vždy len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie však to, že postup súdu sa nezhoduje so subjektívnymi predstavami a názormi účastníka na priebeh pojednávania, postup súdu pri vykonávaní dôkazov a pod. Na nepreukázané a nedoložené tvrdenia nemožno v konaní o námietke zaujatosti sudcu prihliadať.

Nakoľko Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadnu takú okolnosť, ktorá by mohla byť považovaná za relevantnú z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p., nevyhovel vznesenej námietke zaujatosti a rozhodol tak, že namietané sudkyne nie sú vylúčené z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. júna 2008

JUDr. Daniela Sučanská, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :